

“АСТАНА МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТИ” АҚ
ЭПИДЕМИОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЖҰҚПАЛЫ АУРУЛАР КАФЕДРАСЫ

СӨЖ

***ТАҚЫРЫБЫ: “ЖҰҚПАЛЫ ЕМЕС АУРУЛАР
ЭПИДЕМИОЛОГИЯСЫНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ”***

Қабылдаған: Илиясов Б. Б.

Орындаған: Турдалиев Б.С.

Топ: 505-ҚДС

Астана, 2017ж.

ЖОСПАРЫ:

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

A. Инфекциялық және инфекциялық емес аурулардың ерешеліктері.

Б. Қауіп факторлері.

III. Қорытынды

IV. Қолданылған әдебиеттер тізімі

КІРІСПЕ

- Инфекциялық емес аурулар - денені жайлап алатын микробтардан, бактериялардан немесе басқа да тірі организмдерден пайда болмайтын, бір адамнан екінші адамға берілмейтін белгілі бір аурулар тобын айтамыз. Эпидемиологиялық зерттеу тәсілдерін пайдалану арқылы инфекциялық емес ауруларды зерттеу үдей түсті. Мысалы, жүрек, қан тамырларының тарылуы, ми қан айналысының өзгеруі, артерия қан қысымының жоғарылауы және т.б. қауіпті аурулардың пайда болуы себептерін және даму заңдылықтарын анықтауға ықпалын тигізді, олардың түрлі аумақтарда таралу ерекшеліктерін айқындады, оның ішінде қала немесе ауыл тұрғындарының жиі науқастануы, олардың жас және жыныс айырмашылықтары көрсетілді.

РЕГИОНДАРЫ БОЙЫНША ЖҰҚПАЛЫ ЕМЕС АУРУЛАРДЫҢ ӨЛІМ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Дүние жүзінде	59%
Северная Америка; Западная Европа	88%
Китай, Западная часть Тихоокеанского региона, + некот. страны юго-вост. Азии	75%
Латинская Америка + Карибский регион	67%
Юго-вост. Азия, включая Индию	51%
Африка ниже Сахары	21%

Инфекциялық емес
аурулардың негізгі
факторлары

Жүрек қан-
тамырлары аурулары
(мыс: инфаркт,
инсульт)

Онкологиялық
аурулар

Созылмалы тыныс
жолдарының
аурулары (өкпенің
созылмалы
обструктивті
аурулары, астма)

Диабет

- Көптеген аурулардың адамның өмір сүру тәртібімен байланысты екендігі анықталды, асқазан мен тоқ ішектің қатерлі ісігі тамақтану ерекшелігімен, емшек және жатыр ісігі жыныс қатынасында, өкпе ісігі темекі тарту салдарынан пайда болатыны дәлелденді. Сондықтан да ДДҰ өз құрамындағы мемлекеттерге эпидемиология тәсілдерін денсулық сақтау ісінде кең пайдалануға ұсыныс жасады. Инфекциялық емес аурулардың эпидемиологиясы медицина ғылымының бір саласы болып қалыптаса бастады, бірақ қажетті теориялық негіз қалай алмады. Шын мәнінде инфекциялық емес және инфекциялық аурулардың эпидемиологиясында ортақ нысандар көп:
 - Аурудың қай мерзімде, қай жерде, және халықтың қай тобында таралу заңдылықтарын зерттеу;
 - Бақылауға алынған аурудың себебі мен жағдайын табу;
 - Күресу және алдын алу шараларының қолйлысын анықтау;
 - Аурудың таралуына болжам жасау;

ИНФЕКЦИОННЫЕ ЗАБОЛЕВАНИЯ И ИХ ОСОБЕННОСТИ

Көптеген кең таралған аурулардың
этиологиясы белгісіз;

Бір этиологиялық фактор клиникалық-
морфологиялық сипаттамасы жағынан
әртүрлі аурулар туғызады;

Бірнеше факторлардың әсерінен
клиникалық-анатомиялық белгілері
ұқсас бір ауру пайда болуы мүмкін.

Қауіп факторлары

Өзгермелі

Метаболикалық,
физиологиялық

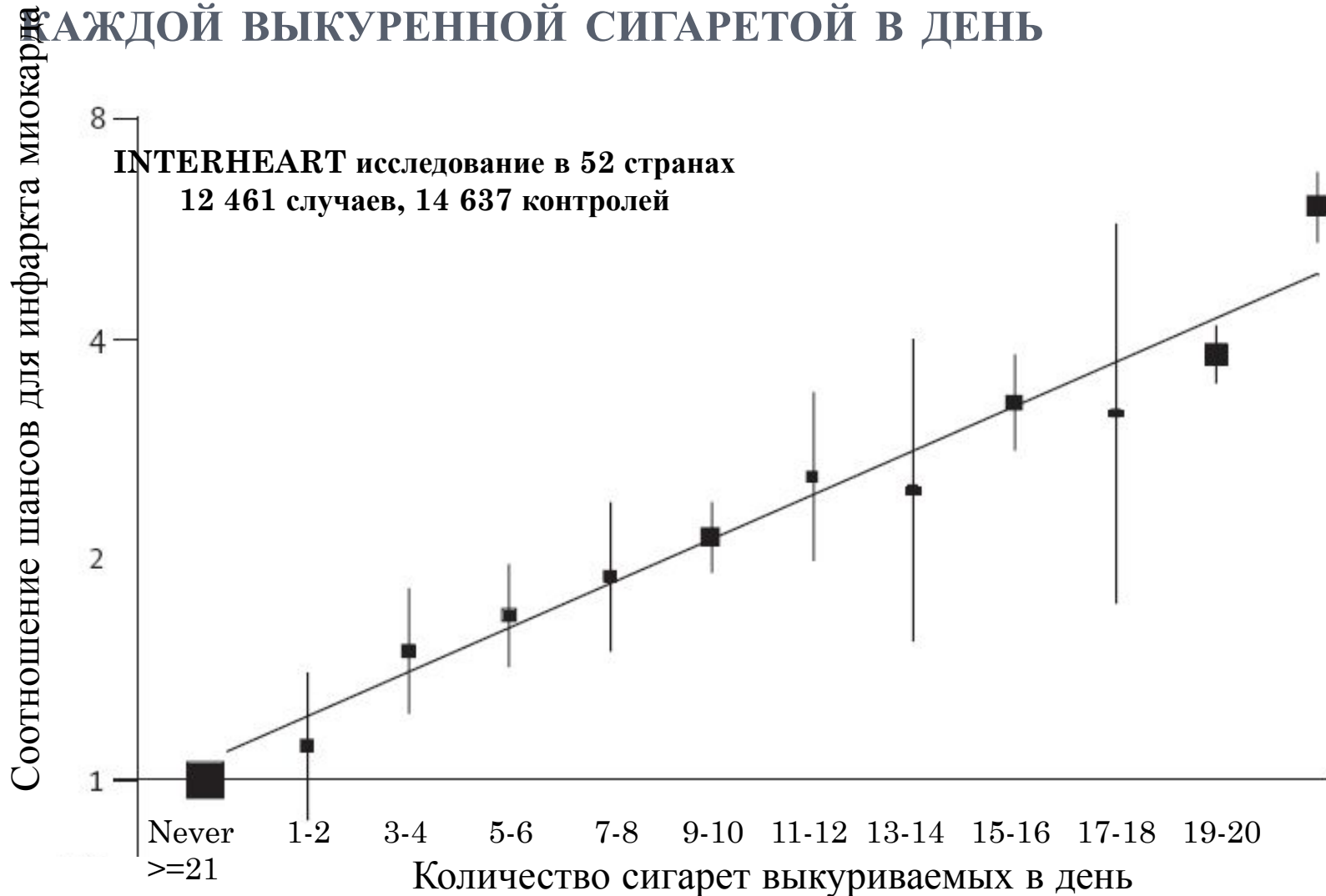
ӨЗГЕРМЕЛІ ҚАУІП ФАКТОРЫ

ЖЕТКІЛІКСІЗ ФИЗИКАЛЫҚ БЕЛСЕНДІЛІК, ДҰРЫС ТАМАҚТАНБАУ, АЛКОГОЛЬДІ ҚОЛДАНУ, ТЕМЕКІ ШЕГУ ИНФЕКЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АУРУЛАРҒА АЛЫП КЕЛЕДІ.

- Әр жыл сайын темекі қолдану 6 млн.өлімге алып келеді және 2030ж қарай 8 млн өсетіні туралы болжам бар;
- 3,2 млн өлім жағдайдың физикалық белсенділіктен аздығынан немесе төмендігінен болуы мүмкін;
- 3,3 млн жаңғайдың жартысы алкогольді қолданғаннан болуы мүмкін;
- 2010ж 1,7млн жағдайдың жүрек қан-тамыр ауруларына әкеп соқтырды және оның бірден бір себебі тұзды, натрийды мөлшерінен көп қолданғаннан болған;

РИСК ИНФАРКТА МИОКАРДА УВЕЛИЧИВАЕТСЯ С КАЖДОЙ ВЫКУРЕННОЙ СИГАРЕТОЙ В ДЕНЬ

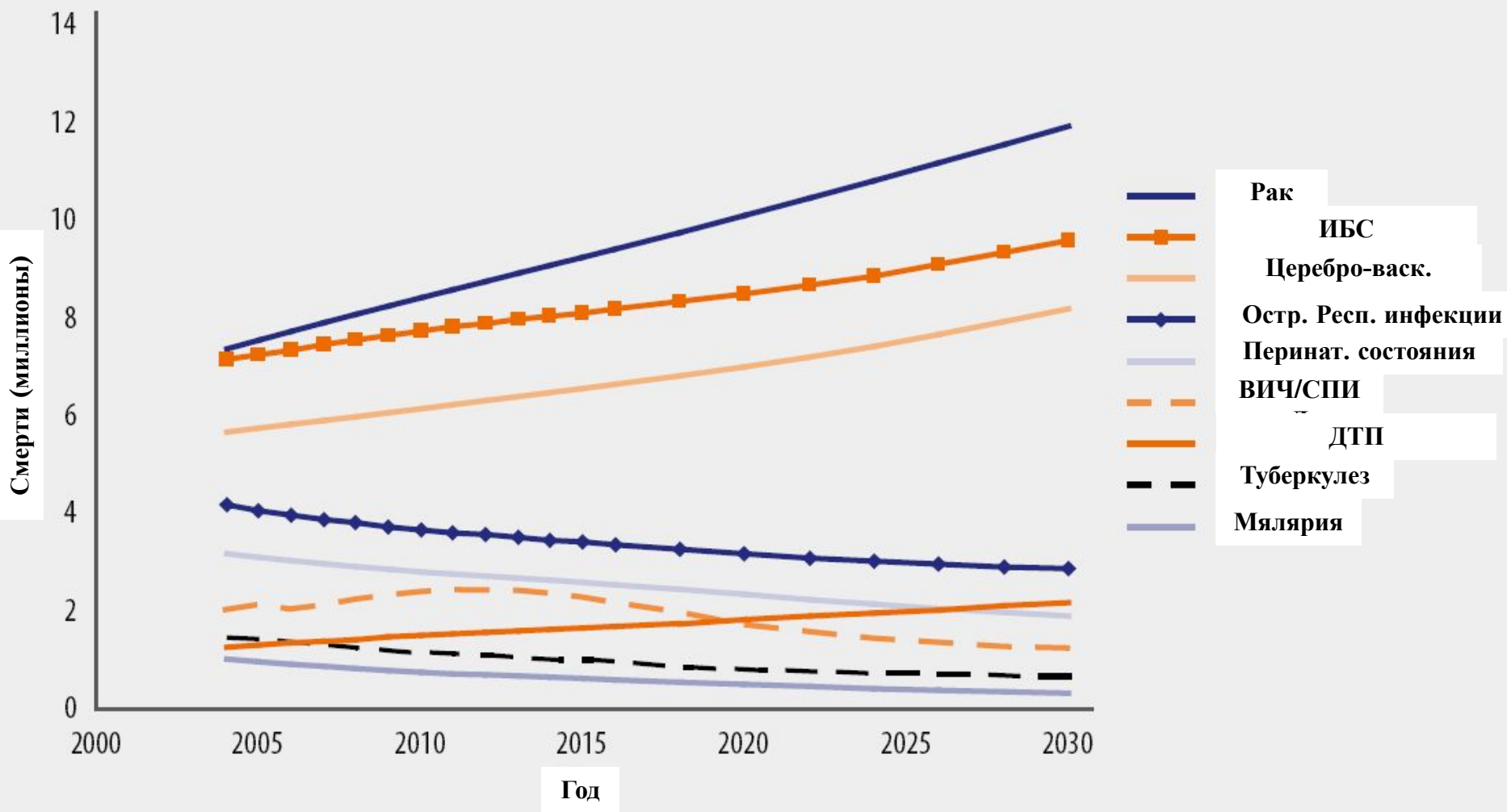

*МЕТАБОЛИКАЛЫҚ НЕМЕСЕ ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ ҚАУІП
ФАКТОРЫ МЫНА ЖАҒДАЙЛАРҒА ӘКЕЛЕДІ:*

- Қан қысымының жоғарылауы;
- Артық салмақ, семіздік;
- Гипергликемия (қанда глюкозаның жоғары деңгейде болуы);
- Гиперлипедемия (қанда майдың жоғары болуы);

ПРОГНОЗ ГЛОБАЛЬНОГО БРЕМЕНИ, СМЕРТНОСТЬ ОТ РАЗНЫХ ПРИЧИН, 2004–2030

ҚОРЫТЫНДЫ

- Дүниежүзі бойынша жүрек-қан тамыр аурулары өлім себептерінің бірі болып таңылады: жылсайын жүрек-қан тамыр ауруларынан қайтыс болған адамдардың саны ұлғайып барады. Бұл мәселе төмен және орта табысты дәрежедегі әртүрлі мемлекеттерде тіркеледі. Осы елдерде жүрек-қан тамыр аурулары өлім оқиғалардың 80% құрап, ерлер мен әйелдердің арасында кездеседі. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының болжауы бойынша 2030 жылы 25 миллиондаған адамдар жүрек ауруынан, инсульттан қайтыс болады деген және өлім себептерінің ішінде негізгі болады деген.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- 1. Ирсимбетова Н.А., Абуова Г.Н., Тулепова З.И. Эпидемиология. Оқу-лық." Кітап. - Шымкент, 2012. - 660 с. .
- қосымша:
- 1. Әміреев С.Ә., Момынов Т.Ә., Сергиев В.П., Оспанов К.С. Жұқпалы аурулардың стандарттық анықтамасы және атқарылатын шаралар алгоритмдері. 1 т. - Алматы, 2009.
- 2. Әміреев С.Ә., Момынов Т.Ә., Черкасский Б. Д., Оспанов К.С. Жұқпалы аурулардың стандартты анықтамалары және іс-шаралар алгоритмдері: Практикалық нұсқаулық, 2-том 2 т. - Алматы, 2011. - v
- Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2011-2015 жылдарға арналған «Саламатты Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы.
- 6. Әміреев С.Ә., Темірбеков Ж.Т. Эпидемиология. Т.1. Жалпы эпидемиология. -Алматы: Ғылым, 2000.-551 б.
- 7. Әміреев С.Ә., Жаханов А., Құдайбергенов Қ. Медициналық паразитология -Алматы: «Кітап» баспасы, 2005.- 422 б.

